

ÚJ KÖNYVEK.

1. Hazai művek.

Az Orsz. Testnevelési Tanács munkálatai: 12. *Bély M., Kmetykó J., Horváth S., dr. Gerentsér L. és Simon M., Testnevelési Utmutató a nevelő tornagyakorlatok, játékok és atlétikai gyakorlatok vezetésére.* Előszóval ellátta dr. *Ottó József.* Bpest 1916, 8°, 236 l.

Böhme, Edvin, A gyermek és nevelése. Teozófiai Füzetek, 8. Bpest, 1916, M. teozófiai társ. Apolló-aloszt., n 8°, 15 l. (Kókai biz.) 50 f.

Fegyverzajban. Az Erzsébet-Népakadémia XIII. és XIV. évi működése, 1914—5 és 1915—6. Bpest, 1916, 71 l.

Gombos Ferenc, Mens sana in corpore sana. Komoly szó az ifjúsághoz. Losonc, 1916, k 8°, 15 l. (Bpest, Kókai biz.) 24 fill.

Haltenberger Mihály, Háborús vonatkozások a földrajz-tanításban. Előszóval ellátta *Bruckner Károly.* Késmárk, 1916, n 8°, 30 l., 1 K 50 f.

Jelentés az Országos Népoktató Egyesület 1915—16. évi működéséről. Szerk. *Émhő Gyula* főtítkár. Bp., 1916, 8°, 48 l., képekkel.

Jerusalem, Bevezetés a filozófiába. A II. német kiadás után fordította *Schöpfln Aladár.* Bp., 1916, Franklin-T. (Kultura és Tudomány), k 8°, 255 l., 2 K 40 f.

Ötven esztendő a nevelésoktatás, az irodalom, az egyesületi élet terén. Kulturtörténeti kép. Készítette *a sok ezer háladatos egyike.* Bp., 1916, Franklin-T., n 8°, 98 l. — *Köpesdy-Sándor* életrajza.

Stuhlmann Patrik, Etikai problémák. Bpest, 1916, Eggenberger, n 8°, 196 l., 4 K.

Uray Sándor, Mentsük meg a jövő nemzedéket! Háborús vonatkozású ker. tanítások az ifjúság érdekében. Debrécen, 1916, Hoffmann és Kronowitz (Bp., Kókai biz.), k 8°, 78 l., 1 K.

Vajticzky Emánuel, Középiskoláink élete a háború 2. esztendejében. Kny. a Magyar Középiskola 1916: 300—320. lapjairól.

2. Német művek (1916 okt.—dec.).

Altschul Th.: Gesundheitslehre und Kinderpflege. Leipzig, Freytag, 240 l., 3·80 M.

Bartsch B.: Frauenberuf und Lehrerinnenfrage. Breslau, Trewendt & Granier. 1 M.

Bericht über die deutsche Lehrerversammlung zu Kiel 1914. Leipzig, J. Klinkhardt. 1199 l., 1·20 M.

Biologische Schularbeit. Sonderausstellung im Zentralinst. für Erz. und Unterricht Berlin. Leipzig, Quelle & Meyer. 212 l., 8 M.

Buchmüller H.: Der Knabe als religiöse Persönlichkeit. Basel, Kober. 1·50 M.

- Budde G.*: Philosophisch-pädagogische Strömungen der Gegenwart. Langensalza, Beyer & Söhne. 26 l., —45 M.
- Düring J.*: Zur Frage der vaterländischen Erziehung. Luzern, Räber & Cie. 30 l., —60 M.
- Eisenring G.*: Der Gesangunterricht in der Volksschule. Zürich, Orell Füssli. 109 l., 2·40 M.
- Ensch J. B.*: Gesichtspunkte und praktische Ratschläge für die Anlegung von Schülerbibliotheken. Berlin, Kribe-Verlag. 31 l., 1 M.
- Franke Th.*: Die Grundfragen der staatsbürg. Schulerziehung im Lichte des Weltkrieges. Berlin, Piliessen. 45 l., —90 M.
- Frey C.*: Lichtbild und Schule. Leipzig, A. Haase. 65 l., 1·35 M.
- Fleischner L.*: Der bürgerkundliche Unterricht in Österreich. Leipzig, Teubner. V+80 l., 1·80 M.
- Habbel Fr. L.*: Vaterländische Jugendpflege. Regensburg, J. Habel.
- Hassenpflug E.*: Der Weg zum Herzen der Natur. Ein Wegweiser für die Schulbiologie. Leipzig, A. Haase. VIII+398 l., 8 M.
- Häberlin P.*: Das Ziel der Erziehung. Basel, Kober. 171 l., 4·80 M.
- Hättenschwiller A.*: Die Erziehung zum Staatsbürger. Luzern, Räber & Cie. 29 l., —60 M.
- Kemsies F.*: Deutsche Schulfürsorge und Schulhygiene im Osten. Leipzig, Voss. —80 M.
- Kerschensteiner G.*: Deutsche Schulerziehung in Krieg und Frieden. Leipzig, Teubner. XI+242 l. 2·80 M.
- Knor J.*: Die christliche Erziehung. Regensburg, Manz. 2·60 M.
- Lehm K.*: Über die Bedeutung der Freiübungen, der Musik und des Rhythmus im Hilfschulturnen. Langensalza, Beyer & Söhne. 60 l., 1·20 M.
- Lobsien M.*: Unsere zwölfjährigen und der Krieg. Leipzig, Teubner. IV+56 l., 1·60 M.
- Löbmann H.*: Volkslied und musikalische Volkserziehung. Leipzig, R. Voigtländer. V+149 l., 2·50 M.
- Matthias A.*: Staatsbürgerliche Erziehung vor und nach dem Kriege. Leipzig, S. Hirzel. 47 l., 1·20 M.
- Müller*: Der Unterricht in Sittlichkeit und Religion. Bremen, G. Winter. 3 M.
- Müller*: Schulfragen der Gegenwart. Langensalza, Beyer & Söhne. 19 l., —30 M.
- Öffentlichkeit des Unterrichts in den höheren Schulen. Ein Vorschlag und seine Beurteilung. Dresden, Verlag «Das Grössere Deutschland». 88 l., —60 M.
- Pädagogischer Wegweiser. Oehringen. Hohenlobesche Buchhandlung. 178 l., 1·60 M.
- Penzig R.*: Der Religionsunterricht einst, jetzt und künftig. Berlin, G. Reimer. III+159 l., 2·40 M.
- Peters W.*: Einführung in die Pädagogik auf psych. Grundlage. Leipzig, Quelle & Meyer. VIII+111 l., 1 M.

- Pottag A.*: Die ländliche Fortbildungsschule als Arbeits- und Erziehungsschule. Berlin, Union. 109 l., 2 M.
- Prehn A.*: Die Frauenschule. Leipzig, H. Haessel. VI+212 l., 3 M.
- Rein W.*: Die Volkserziehung nach dem Kriege. Wien, Waldheim-Eberle. 1 M.
- Ritter M.*: Methodik des Gesangunterrichtes. Leipzig, Quelle & Meyer. IV+158 l., 2·80 M.
- Ruttmann W. J.*: Berufswahl, Begabung und Arbeitsleistung in ihren gegenseitigen Beziehungen. Leipzig, Teubner. IV+107 l., 1 M.
- Scheer*: Lerntechnik und Berufsarbeit. Langensalza. Beyer & Söhne. 40 l., —60 M.
- Schneider Th.*: Das deutsche Erziehungsziel in seiner geschichtl. Entwicklung. Leipzig, J. Klinkhardt. 3·50 M.
- Schnell H.*: Einheitsschule. Frankfurt a. M., Kesselring. III+144 l., 2·40 M.
- Schnitzler M. H.*: Chr. G. Salzmann als Moralpädagoge. Paderborn, Schöningh. 107 l., 2·20 M.
- Schulze E.*: Die Berufsbildung des Hilfsschullehrers. Halle, 1917. Schroedel. VIII+207 l., 2·50 M.
- Schulze R.*: Unsere Kinder und der Krieg. Leipzig, Veit & Comp. 3 M.
- Simon G.*: Die Berufswahl bei schwer erziehbaren Kindern. Langensalza, Beyer & Söhne. 25 l., —60 M.
- Stern W.*: Die Jugendkunde als Kulturforderung. Leipzig, Quelle & Meyer. 83 l., 1·40 M.
- Stocker A.*: Das allgemeine und fachliche Fortbildungswesen in Baden in seiner geschichtl. Entwicklung. Lahr, M. Schauenburg. 8·50 M.
- Thalhofer X.*: Sind Jugendschriften von literarischen oder erzieherischen Gesichtspunkte aus zu beurteilen? Berlin, Kribe-Verlag. 15 l., —50 M.
- Thiele W.*: Erziehung der Mädchen zu vaterländischem Denken und Handeln. Berlin, F. Zillesen. 22 l., —75 M.
- Timerding H. E.*: Die Aufgaben der Sexualpädagogik. Leipzig, Teubner. III+20 l., —80 M.
- Ulbricht W.*: Die Mädchenfortbildungsschule im Dienste der Volkserziehung. München, Callwey. —50 M.
- Valentiner Th.*: Die Phantasie im freien Aufsatz der Kinder und Jugendlichen. Leipzig, A. Barth. 5·60 M.
- Weinbauer K.*: Stoffe für Lehrausgänge im Dienste des Naturgeschichtsunterrichtes. Leipzig, A. Haase. 33 l., —60 M.
- Weller*: Die geistigen Strömungen des XIX. Jahrhunderts und ihr Niederschlag auf das Gebiet der Pädagogik. Dresden, Bleyl & Kaemmerer. —90 M.
- Weller K.*: Wegweiser für deutsche Landkinder. Camburg, R. Peitz. 48 l., —30 M.
- Wichterich K.*: Vaterländische Erziehung in der Familie als Aufgabe der Mutter. Paderborn, Schöningh. —50 M.

Witzig J.: Über das Lesenlernen nach analytischer und synthetischer Methode. Zürich, Orell Füssli. 75 l., 2 M.

Zinski G.: Zur staatsbürg. Erziehung. Chur, F. Schuler. 26 l., 1 M.
Gy. Á.

SZEMLE.

Nemzetközi mozgalmak 1915-ben.¹

I. Nemzetközi kulturális intézmények. A nemzetköziség érverését a meglévő, de még inkább az újonnan alakult ilyenmű egyesületek szemléltetik. Ezekhez tartoznak a következők: Jan.-ban Angolországban orosz egyesület (*Russian Society*) alakult a két birodalom tartós közeledésének támogatása érdekében; ugyanott szept.-ben németellenes liga (*Anti-German League*; I. Jos. Herrings: «Ein englischer Hassverein», Köln. Ztg. szept. 13.). Továbbá: Katolikus bizottság a külföldi francia propaganda érdekében (Berl. Tgbl., okt. 21.); németellenes klub Párisban (a német és osztrák ipari termények ellen; Fremd.-Blatt, okt. 23.; megalakult nov. 14.). Párisban a háború kitörésekor francia-román bizottság alakult s irodalmi emiszárusokat küldött Bukarestbe. Francia-svéd egyesület Párisban (Berl. Tgbl., nov. 26.). Az újonnan alakult egyesületek közül több a háború-ütötte sebeket igyekszik enyhíteni. Ilyen a fogságba került főiskolai hallgatókat és a tanerőket támogató svájci *Oeuvre universitaire des étudiants prisonniers de guerre* (Világ, nov. 27.). A hadifoglyokat gyámoltató nk. női hivatal: *Bureau international féministe en faveur des victimes de la guerre* (Kopenhagen 34, Bredgarde). Emberbaráti jellegénél fogva megemlékezünk itt arról a halotti miséről, amelyet a római laterántemplomban a pápa képviselőjében a bíboros vikárius mondott dec. 7. valamennyi nemzet elhunyt hőseiért; továbbá Hugo Conwentz indítványáról, a természetvédelem érdekében a különböző országok képviselőiből alakítandó nk. bizottság ügyében («Aus der Natur», Leipzig. 1915).

A németek ezen a téren nem követik ellenségeiket, hanem inkább a jövőre kiható termelő munkát tartják szem előtt. Münchenben a «Deutsche Wacht» még augusztusban megalakította a német-bolgár társulatot (*Deutsch-bulgarische Gesellschaft*), mely közvetlen

¹ Az 1914. évi szemlét l.: *M. P.* 1915, 505—516. l. — Ez az 1915. évről szóló kézirat már a múlt évi okt. 1-én kezünkben volt, de közlésére nem volt helyünk. A szerk.